# A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2005. április 14.*

A C-460/01. sz. ügyben,

az EK 226. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2001. november 28-án

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: G. Wilms és H. M. H. Speyart, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Holland Királyság** (képviseli: H. G. Sevenster, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

* Az eljárás nyelve: holland.

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: C. W. A. Timmermans tanácselnök, R. Schintgen és J. N. Cunha Rodrigues (előadó) bírák,

főtanácsnok: C. Stix-Hackl,
hivatalvezető: M.-F. Contet főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2004. május 27-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2004. július 13-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

## Ítéletet

1 Az Európai Közösségek Bizottsága keresetlevelében azt kéri a Bíróságtól, hogy állapítsa meg, hogy mivel 1991. január 1-je és 1995. december 31-e között:

— legkésőbb a rögzített határidőt követő három napon belül, vagy az időtartamokra, időpontokra és határidőkre vonatkozó szabályok meghatározásáról

szóló, 1971. június 3-i 1182/71/EGK, Euratom tanácsi rendeletből (HL L 124., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 1. kötet, 51. o.) következő későbbi időpontban nem intézkedett a vámtartozás és egyéb vámok könyvelése és beszedése iránt, amikor a külső árutovábbítási eljárás főkötelezettje a szóban forgó árutovábbítási eljárás szabályszerűségére vonatkozó bizonyítékot nem nyújtotta be az indító vámhivatal által kibocsátott azon értesítés közlését követő három hónapon belül, amely szerint a szállítmányt a rendeltetési vámhivatalnál nem időben mutatták be,

— nem bocsátotta kellő időben a Közösség rendelkezésére a megfelelő saját forrásokat, és

— megtagadta az ezzel kapcsolatos késedelmi kamat fizetését,

a Holland Királyság nem teljesítette a közösségi árutovábbítási eljárás végrehajtási rendelkezéseiről, valamint egyszerűsítő intézkedéseiről szóló, 1987. március 27-i 1062/87/EGK bizottsági rendelet (HL L 107., 1. o.) 11a. cikke (2) bekezdése második albekezdésének második mondatából, a közösségi árutovábbítási eljárás végrehajtási rendelkezéseiről, valamint könnyítő intézkedéseiről szóló, 1992. április 21-i 1214/92/EGK bizottsági rendelet (HL L 132., 1. o.) 49. cikke (2) bekezdésének harmadik mondatából és a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló, 1993. július 2-i 2454/93/EGK bizottsági rendelet (HL L 253., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 6. kötet, 3. o., a továbbiakban: a végrehajtási rendelet) 379. cikke (2) bekezdésének harmadik mondatából, valamint a Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló, 1988. június 24-i 88/376/EGK, Euratom tanácsi határozat (HL L 185., 24. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 1. kötet, 176. o.) végrehajtásáról szóló, 1989. május 29-i 1552/89/EGK, Euratom tanácsi rendelet (HL L 155., 1. o.) 2., 9., 10., és 11. cikkéből eredő kötelezettségeit.

## Jogi háttér

*A közösségi vámjog*

2 Az 1991. január 1-je és 1995. december 31-e közötti időszakban – amelyre a jelen kereset vonatkozik — egymást követően változó, de lényegében azonos szabályozás volt alkalmazandó.

3 A közösségi árutovábbítás rendszerét illetően 1991 és 1992 között az utoljára az 1990. február 22-i 474/90/EGK rendelettel (HL L 51., 1. o.) módosított, az árutovábbításról szóló, 1976. december 13-i 222/77/EGK tanácsi rendelet (HL 1977. L 38., 1. o., a továbbiakban: a 222/77 rendelet) és az 1992. szeptember 2-i 2560/90/EGK bizottsági rendelettel módosított, a közösségi árutovábbítási rendszer végrehajtási rendelkezéseiről, valamint egyszerűsítő intézkedéseiről szóló, 1987. március 27-i 1062/87/EGK bizottsági rendelet (HL L 257., 5. o., a továbbiakban: az 1062/87 rendelet) volt alkalmazandó. Az 1993. évre a közösségi árutovábbításról szóló, 1990. szeptember 17-i 2726/90/EGK tanácsi rendelet (HL L 262., 1. o.) és az 1992. december 21-i 3712/92/EGK bizottsági rendelettel módosított, a közösségi árutovábbítási eljárás végrehajtási rendelkezéseiről, valamint könnyítő intézkedéseiről szóló, 1992. április 21-i 1214/92/EGK bizottsági rendelet (HL L 378., 15. o., a továbbiakban: az 1214/92 rendelet) volt alkalmazandó.

4 A vámtartozások rendszerét illetően az 1991 eleje és az 1993 vége közötti időszakra az 1988. december 21-i 4108/88/EGK tanácsi rendelettel (HL L 361., 1. o.) módosított, a vámtartozásról szóló, 1987. július 13-i 2144/87/EGK tanácsi rendelet (HL L 201., 15. o., a továbbiakban: a 2144/87 rendelet) és a 2144/87 rendelet egyes

végrehajtási rendelkezéseinek megállapításáról szóló, 1989. március 8-i 597/89/EK bizottsági rendelet (HL L 65., 11. o.) volt alkalmazandó.

5 A vámtartozás könyvelésére és beszedésére vonatkozóan 1994. január 1-jéig volt alkalmazandó a vámtartozásból származó behozatali vagy kiviteli vámok összegének könyvelésbe vételéről és a megfizetésének feltételeiről szóló, 1989. június 14-i 1854/89/EGK tanácsi rendelet (HL 186., 1. o.).

6 A Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o., a továbbiakban: a Kódex) a közösségi vámjog területén alkalmazandó szabályozást foglalta egységbe. A Kódex a végrehajtási rendelet rendelkezései szerint alkalmazandó. E két jogszabály 1994. január 1-jétől hatályos.

7 Tekintettel arra, hogy a jelen eljárásban érintett egymást követő időszakok alatt lényegében azonos vámjogi szabályok voltak alkalmazandók, a felek a Bíróság előtti előadásaikban kizárólag az 1994. január 1-jétől alkalmazandó rendelkezésekre, vagyis a Kódexre és a végrehajtási rendeletre hivatkoznak. Ennek megfelelően a következő táblázat csak a jogvitával érintett időszakok alatt egymást követően alkalmazandó rendelkezéseket sorolja fel. Ezzel szemben a táblázat után a Kódex és a végrehajtási rendelet rendelkezéseinek szövege kapott helyet.

| Az 1991. és 1992. naptári év | Az 1993. naptári év | Az 1994. és 1995. naptári év |
|---|---|---|
| a 222/77 rendelet 1. cikkének (2) bekezdése | a 2726/90 rendelet 1. cikke és 3. cikke (2) bekezdésének a) pontja | a Kódex 91. cikke (1) bekezdésének a) pontja és (2) bekezdésének a) pontja |
| a 222/77 rendelet 13. cikke | a 2726/90 rendelet 11. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontja | a Kódex 96. cikke (1) bekezdésének a) pontja |
| a 2144/87 rendelet 2. cikke (1) bekezdésének c) pontja | | a Kódex 203. cikke |
| a 2144/87 rendelet 2. cikke (1) bekezdésének d) pontja | | a Kódex 204. cikke |
| az 1854/89 rendelet 2. cikkének (1) bekezdése | | a Kódex 217. cikkének (1) bekezdése |
| az 1854/89 rendelet 3. cikkének (3) bekezdése | | a Kódex 218. cikkének (3) bekezdése |
| az 1854/89 rendelet 4. cikke | | a Kódex 219. cikke |
| az 1854/89 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése és 7. cikke | | a Kódex 221. cikkének (1) és (3) bekezdése |
| a 222/77 rendelet 26. cikkének (1) és (3) bekezdése | a 2726/90 rendelet 22. cikkének (1) és (4) bekezdése | a végrehajtási rendelet 356. cikkének (1) és (5) bekezdése |
| a 222/77 rendelet 36. cikkének (3) bekezdése | a 2726/90 rendelet 34. cikkének (3) bekezdése | a végrehajtási rendelet 378. cikke |
| az 1062/87 rendelet 11a. cikke | az 1214/92 rendelet 49. cikke | a végrehajtási rendelet 379. cikke |
| az 1062/87 rendelet 11b. cikke | az 1214/92 rendelet 50. cikke | a végrehajtási rendelet 380. cikke |

A Kódex

8 A Kódex 91. cikke (1) bekezdésének a) pontja és (2) bekezdésének a) pontja szerint:

„(1) A külső árutovábbítási eljárás lehetővé teszi az alábbiakban meghatározott áru elszállítását a Közösség vámterületén belül egy adott pontról egy másikra:

a) nem közösségi áru anélkül, hogy arra behozatali vámok és más terhek, vagy kereskedelempolitikai intézkedések vonatkoznának;

[...]

(2) Az (1) bekezdésben említett szállításra a következők alapján kerülhet sor:

[...] közösségi külső árutovábbítási eljárás keretében,

[...]"

9 A Kódex 96. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontja értelmében:

„A főkötelezett a közösségi külső árutovábbítási eljárás jogosultja, akinek:

a) az előírt határidőn belül és az azonosítás biztosítására a vámhatóság által hozott rendelkezések megfelelő betartásával sértetlenül be kell mutatnia az árut a rendeltetési vámhivatalnál;

b) be kell tartania a közösségi árutovábbítási eljárásra vonatkozó rendelkezéseket."

10 A Kódex 203. cikke alapján:

„(1) A behozatalkor vámtartozás keletkezik:

— a behozatalivám-köteles áru vámfelügyelet alóli jogellenes elvonása esetén.

(2) A vámtartozás az áru vámfelügyelet alóli jogellenes elvonásakor keletkezik.

(3) Adós:

— az a személy, aki az árut elvonta a vámfelügyelet alól,

— bármely személy, aki részt vett az előbb említett elvonásban, és tudomása volt, vagy tudomása kellett legyen arról, hogy az árut elvonják a vámfelügyelet alól,

— bármely személy, aki a szóban forgó árut megszerezte vagy birtokában tartotta, és az áru megszerzésekor vagy átvételekor tudomása volt, vagy tudomása kellett legyen arról, hogy azt elvonták a vámfelügyelet alól,

és

— adott esetben, az áru átmeneti megőrzéséből vagy az adott vámeljárás alkalmazásából származó kötelezettségek teljesítésére kötelezett személy."

11 A Kódex 204. cikke szerint:

„(1) A behozatalkor vámtartozás keletkezik:

a) behozatalivám-köteles áru vonatkozásában, annak átmeneti megőrzéséből vagy az adott vámeljárás alkalmazásából származó kötelezettségek valamelyikének nem teljesítése miatt,

vagy

b) az árunak az ez alá az eljárás alá vonására vagy az áru meghatározott célra történő felhasználása alapján csökkentett vagy nulla behozatali vámtétel megadására vonatkozó feltétel nem teljesítése alapján,

a 203. cikkben említett eseteken kívül, kivéve ha megállapítják, hogy e mulasztások nincsenek jelentős [tényleges] hatással a szóban forgó átmeneti megőrzés vagy vámeljárás helyes lefolytatására.

(2) A vámtartozás akkor keletkezik, amikor azt a kötelezettséget, amelynek nem teljesítése a vámtartozást keletkezteti, már nem teljesítik, vagy amikor az árut a vonatkozó vámeljárás alá vonják, amennyiben utólag megállapítják, hogy az árunak az említett eljárás alá vonására vagy az áru meghatározott célra történő felhasználása alapján csökkentett vagy nulla behozatali vámtétel megadására vonatkozó feltétel ténylegesen nem került teljesítésre.

(3) Az adós az a személy, akit, a körülményektől függően, vagy a behozatali vámköteles áru vonatkozásában annak átmeneti megőrzéséből vagy az adott vámeljárás alkalmazásából származó kötelezettségek teljesítésére köteleztek, vagy akinek meg kell felelnie azoknak a feltételeknek, amelyek az árunak ez alá az eljárás alá vonására vonatkoznak."

12 A Kódex 215. cikke ekként rendelkezik:

„(1) A vámtartozás azon a helyen keletkezik, ahol az azt eredményező esemény történik.

(2) Ha az (1) bekezdésben említett helyet nem lehet meghatározni, úgy kell tekinteni, hogy a vámtartozás azon a helyen keletkezett, ahol a vámhatóság megállapította, hogy az áruk olyan helyzetben vannak, ami vámtartozás keletkezését eredményezi.

(3) Ha az árura vonatkozóan a vámeljárás még nem zárult le, úgy kell tekinteni, hogy a vámtartozás azon a helyen keletkezett, ahol az árut:

— ez alá az eljárás alá vonták,

vagy

— az eljárás során a Közösségbe beléptették.

(4) Ha a vámhatóság rendelkezésére álló információk lehetővé teszik, hogy megállapíthassa, hogy a vámtartozás akkor keletkezett, amikor az áru valamely korábbi időpontban egy másik helyen volt, a vámtartozást azon a helyen keletkezettnek kell tekinteni, ahol az áru a vámtartozás fennállásának legkorábbi megállapíthatóságakor található volt."

13 A Kódex 217. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„A vámhatóságnak, amint rendelkezésére állnak a szükséges adatok, ki kell számítania minden egyes, vámtartozásból származó behozatali vagy kiviteli vám összegét (a továbbiakban »vámösszeg«), és be kell jegyeznie a könyvelési nyilvántartásba vagy más ezzel egyenértékű adathordozóba (könyvelésbe vétel)."

14 A Kódex 218. cikkének (3) bekezdése értelmében:

„Ha az (1) bekezdésben említettektől eltérő körülmények mellett keletkezik vámtartozás, az adott vámösszeget attól a naptól számított két napon belül kell könyvelésbe venni, amikor a vámhatóság:

a) a szóban forgó vámösszeget ki tudja számítani;

és

b) meg tudja állapítani az adós személyét."

15 Kódex 219. cikkének megfelelően:

„(1) A 218. cikkben a könyvelésbe vételre megállapított határidők meghosszabbíthatók:

a) a tagállamok közigazgatásának szervezetével kapcsolatos okok miatt, különösen ha a nyilvántartások központosítva vannak, vagy;

b) ha különleges körülmények akadályozzák a vámhatóságot az említett határidők betartásában.

A meghosszabbított határidő nem haladhatja meg a 14 napot.

(2) Az (1) bekezdésben megállapított határidők nem alkalmazhatók előre nem látható körülmények vagy vis maior esetén."

16 A Kódex 221. cikkének (1) és (3) bekezdései értelmében:

„(1) A könyvelésbe vételt követően a vámösszeget a megfelelő eljárások szerint közölni kell az adóssal.

[...]

(3) A vámtartozás keletkezésétől számított 3 év lejárta után az adóssal már nem lehet közölni a tartozás összegét. Ha azonban a vámhatóság büntetőeljárás alapjául szolgáló cselekmény következtében nem tudta megállapítani a jogszabály alapján fizetendő vámtartozás pontos összegét, a 3 éves határidő lejárta után is lehet azt közölni, ha a hatályos rendelkezések azt lehetővé teszik."

17 A Kódex 236. cikke (1) bekezdésének rendelkezése szerint:

„A behozatali vagy kiviteli vámokat vissza kell fizetni, amennyiben megállapításra kerül, hogy megfizetésükkor e vámösszegek nem jogszabály szerintiek voltak, vagy az összeget a 220. cikk (2) bekezdése ellenére vették könyvelésbe.

A behozatali vagy kiviteli vámokat el kell engedni, amennyiben megállapításra kerül, hogy könyvelésbe vételükkor e vámösszegek nem jogszabály szerintiek voltak, vagy az összeget a 220. cikk (2) bekezdése ellenére vették könyvelésbe.

Visszafizetés vagy elengedés nem nyújtható, ha valamely, nem jogszabály szerint fizetendő összegnek a kifizetése vagy könyvelésbe vétele az érintett személy szándékos cselekedetének eredménye."

A végrehajtási rendelet

18 A végrehajtási rendelet 356. cikke (1) és (5) bekezdésének rendelkezése szerint:

„(1) Az árukat és a T1 okmányt a rendeltetési vámhivatalnál be kell mutatni.

[...]

(5) Amennyiben az árut a rendeltetési vámhivatalnál az indító vámhivatal által meghatározott határidő lejárta után mutatják be, és a határidő betartásának elmulasztása a rendeltetési vámhivatal számára kielégítő módon megindokolt körülményeknek tudható be, és nem róható fel a fuvarozónak vagy a főkötelezettnek, akkor az előírt határidő betartottnak tekintendő."

19 A végrehajtási rendelet 378. cikke kimondja:

„(1) A Vámkódex 215. cikkének sérelme nélkül, amennyiben a szállítmányt nem mutatták be a rendeltetési vámhivatalnál, és a jogsértés vagy szabálytalanság helye nem állapítható meg, ez a jogsértés vagy szabálytalanság úgy minősül, mint amelyet:

— abban a tagállamban követtek el, amelyhez az indító vámhivatal tartozik,

vagy

— abban a tagállamban követtek el, amelyhez az a Közösségbe való belépés pontján lévő átléptető az a vámhivatal tartozik, amelyhez a határátlépési igazolást benyújtották,

kivéve ha a 379. cikk (2) bekezdése szerint meghatározandó határidőn belül az árutovábbítási eljárás szabályszerűségére vagy a jogsértés, illetve szabálytalanság tényleges elkövetési helyét a vámhatóság számára hitelt érdemlően bizonyítják.

(2) Amennyiben ilyen bizonyítékot nem nyújtanak be, és így a jogsértés vagy szabálytalanság úgy minősül, mint amelyet az indító tagállamban vagy az első bekezdés második francia bekezdésében említettek szerinti beléptető tagállamban követtek el, az érintett árukkal kapcsolatos vámokat és egyéb díjakat ez a tagállam veti ki a közösségi vagy nemzeti rendelkezések szerint.

(3) Ha a T1 nyilatkozat nyilvántartásba vételének időpontjától számított hároméves határidő lejárta előtt megállapítják, hogy melyik tagállamban követték el ténylegesen a jogsértést vagy szabálytalanságot, ez a tagállam a közösségi vagy nemzeti rendelkezések szerint beszedi az érintett árukra vonatkozó vámokat és egyéb díjakat (eltekintve azoktól, amelyeket a (2) bekezdés szerint mint a Közösség saját forrásait vetettek ki). Amennyiben a beszedés tényét igazolják, az eredetileg kivetett vámokat és egyéb díjakat (eltekintve azoktól, amelyeket mint a Közösség saját forrásait vetettek ki) vissza kell téríteni.

(4) Az árutovábbítási eljárásra vonatkozó biztosíték nem szabadítható fel a fent említett hároméves határidő vége előtt, vagy amíg meg nem fizették az abban a tagállamban alkalmazandó vámokat és egyéb díjakat, amelyben az említett jogsértést vagy szabálytalanságot ténylegesen elkövették.

A tagállamok minden szükséges intézkedést megtesznek annak érdekében, hogy minden jogsértés és szabálytalanság ügyében eljárjanak, és hatékony szankciókat alkalmazzanak."

20 A végrehajtási rendelet 379. cikke szerint:

„(1) Amennyiben a szállítmányt nem mutatták be a rendeltetési vámhivatalnál és az elkövetett jogsértés vagy szabálytalanság helye nem állapítható meg, az indító vámhivatal erről a lehető leghamarabb, de minden esetben a közösségi árutovábbítási nyilatkozat nyilvántartásba vételének időpontjától számított 11. hónap végéig tájékoztatja a főkötelezettet.

(2) Az (1) bekezdésben említett értesítésben meg kell jelölni azt a határidőt, amelyen belül az eljárás szabályszerűségének vagy a jogsértés vagy szabálytalanság tényleges elkövetési helyét a vámhatóság számára hitelt érdemlően igazoló bizonyítékokat az indító vámhivatalhoz be kell nyújtani. Ez a határidő az (1) bekezdésben említett értesítés időpontjától számított három hónap. Ha az említett bizonyítékot e határidő végéig nem nyújtják be, az illetékes tagállam megteszi a szükséges lépéseket a vámok és egyéb díjak beszedése érdekében. Azokban az esetekben, amikor ez a tagállam nem azonos azzal, amelyben az indító vámhivatal található, akkor ez utóbbi tagállamot haladéktalanul értesíteni kell."

21 A végrehajtási rendelet 380. cikkének megfelelően:

„A vámhatóság számára az árutovábbítási eljárás szabályos végrehajtását többek között az alábbiak szerint lehet a 378. cikk (1) bekezdésével összhangban hitelt érdemlően bizonyítani:

a) a vámhatóság által igazolt okmány bemutatásával, amelyből kitűnik, hogy a szóban forgó árukat a rendeltetési vámhivatalnak, vagy a 406. cikk alkalmazásakor az engedélyezett címzettnek bemutatták. Ennek az okmánynak elegendő adatot kell tartalmaznia az áruk azonosításához

vagy

b) valamely harmadik országban kiállított, belföldi szabad forgalomba bocsátást igazoló vámokmányt vagy annak másolatát, illetve fénymásolatát; ezt a másolatot vagy fénymásolatot hitelesíttetni kell azzal a szervezettel, amely az eredeti okmányt is hitelesítette, az érintett harmadik ország hatóságával, vagy az egyik tagállam hatóságával. Ennek az okmánynak elegendő adatot kell tartalmaznia az áruk azonosításához."

22 A végrehajtási rendelet 859. cikkének rendelkezése szerint:

„A Vámkódex 204. cikke (1) bekezdésének értelmében az alábbi mulasztásoknak nincs jelentős kihatásuk az átmeneti megőrzés helyes lefolytatására, vagy az adott vámeljárásra, amennyiben:

— nem tekinthetők kísérletnek arra nézve, hogy az árukat jogellenesen kivonják a vámfelügyelet alól,

— az érintett személy részéről nem utalnak súlyos gondatlanságra, és

— az áruk helyzetének rendezéséhez szükséges minden alakiság utólagosan elvégzésre kerül:

1. az adott átmeneti megőrzés vagy vámeljárás keretében az áruk vámjogi sorsának meghatározására engedélyezett határidő túllépésekor azzal a feltétellel, hogy a határidő meghosszabbításra került volna, ha a meghosszabbítás iránti kérelmet időben benyújtják;

2. az árutovábbítási eljárás alá vont áruk esetében az áruknak a rendeltetési vámhivatalhoz történő bemutatására előírt határidő túllépésekor azzal a feltétellel hogy erre a bemutatásra később sor kerül;

3. az átmeneti megőrzés vagy vámraktározási eljárás alá vont áruk esetében a vámhatóság által előzetesen nem engedélyezett kezelés elvégzésekor amennyiben a kezelést engedélyezték volna, ha azt kérelmezik;

4. az ideiglenes behozatali eljárás alá vont áruk esetében az áruknak az engedélyezettől eltérő felhasználásakor, amennyiben ezt a felhasználást a fenti eljárás keretében engedélyezték volna, ha azt kérelmezik;

5. az átmeneti megőrzés vagy vámeljárás alá vont áruk esetében az áruk helyének nem engedélyezett megváltoztatásakor, amennyiben az árukat be tudják mutatni a vámhatóságnak annak felszólítására;

6. átmeneti megőrzés vagy vámeljárás alá vont áruk esetében az áruknak a Közösség vámterületéről való kiszállítása, illetve vámszabad területre vagy vámszabad raktárba történő betárolásakor a szükséges alakiságok elvégzése nélkül;

7. a meghatározott célú felhasználásuk következtében kedvezményes tarifális elbánásban részesült áruk esetén az áruknak a rendeltetésszerű használatba vétel előtti, a vámhatóságok értesítése nélkül történő átszállításakor azzal a feltétellel, hogy:

a) az átszállítás a feladó raktárnyilvántartásába bekerül;

és

b) a címzett a szóban forgó árukra vonatkozó engedély jogosultja."

*A Közösségek saját forrásainak rendszere*

23 A Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló, 1988. június 24-i 88/376/EGK, Euratom tanácsi határozat (HL L 185., 24. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 1. kötet, 176. o.) 2. cikke (1) bekezdése a) és b) pontjának megfelelően:

„A Közösségek költségvetésében saját forrásnak számít a következőkből származó bevétel:

a) a Közösségek intézményei által a harmadik országok tekintetében a közös mezőgazdasági politika keretében megállapított vagy megállapítandó lefölözések, támogatások, kiegészítő vagy kompenzációs összegek, kiegészítő összegek vagy tényezők és egyéb vámok, illetve a cukorágazat piacának közös szervezése keretein belül nyújtott hozzájárulások és egyéb vámok;

b) a közös vámtarifa szerinti vámok és egyéb vámok, amelyeket a harmadik országok tekintetében a közösségek intézményei már megállapítottak vagy meg fognak állapítani, illetve az Európai Szén- és Acélközösséget létrehozó szerződés hatálya alá tartozó termékekre kiszabott vámok".

24 Az 1552/89 rendelet 2. cikkének értelmében:

„(1) A jelen rendelet alkalmazása során a Közösségnek a 88/376/EGK, Euratom tanácsi határozat 2. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában említett saját forrásaihoz való jogosultságát akkor állapítják meg, amikor a tagállam illetékes hatósága a fizetendő összeget közli a kötelezettel. Az erre vonatkozó valamennyi közösségi rendelkezés tiszteletben tartása mellett a közlésre akkor kerül sor, ha a kötelezett személye ismert, és a vámösszeg az illetékes államigazgatási szervek által kiszámítható.

(2) Az (1) bekezdést az értesítés kijavítása esetén is alkalmazni kell."

25 E rendelet 6. cikkének (1) bekezdése és (2) bekezdésének a) és b) pontja szerint:

„(1) A saját források nyilvántartását egyes forrástípusok szerint tagolva a tagállamok kincstára vagy a tagállam által kijelölt szervezet vezeti.

(2) a) A 2. cikk szerint megállapított jogosultságokat, a jelen bekezdés b) pontjának figyelembevételével legkésőbb a jogosultság megállapításának hónapját követő második hónap 19. napját követő első munkanapon kell a könyvelésbe (közkeletű elnevezéssel »A. könyvelés«) bejegyezni.

b) Azon megállapított jogosultságokat, amelyeket azonban az a) pont alapján a könyvelésben azért nem tartanak nyilván, mert beszedésükre még nem került sor, és semmilyen kezességet nem nyújtottak, az a) pontban előírt határidőn belül külön könyvelésben (közkeletű elnevezéssel »B. könyvelés«)

kell kimutatni. A tagállamok ugyanígy járhatnak el, ha a megállapított és biztosítékkal alátámasztott jogosultságokkal szemben kifogást emelnek, és azok a felmerült viták rendezése nyomán megváltozhatnak."

26 E rendelet 9. cikke (1) bekezdésének megfelelően:

„A 10. cikkben meghatározott részletes szabályok szerint a saját forrásokat valamennyi tagállam a Bizottság nevében a tagállam kincstáránál vagy az általa kijelölt szervezetnél e célból nyitott számlán írja jóvá.

A számlavezetés díjmentes."

27 Az 1552/89 rendelet 10. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A [...] 88/376 határozat 2. cikkének (3) bekezdése szerinti beszedési költség címén történő 10%-os levonást követően az e határozat 2. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában említett saját forrásokat legkésőbb az azon hónapot követő második hónap 19. napját követő első munkanapon kell a könyvelésbe bejegyezni, amelynek során a jogosultságot a 2. cikknek megfelelően megállapították.

Azon jogosultságokat azonban, amelyeket a 6. cikk (2) bekezdésének b) pontja alapján külön könyvelésben tartanak nyilván, legkésőbb a jogosultságok beszedésének hónapját követő második hónap 19. napját követő első munkanapon kell a könyvelésbe bejegyezni."

28 E rendelet 11. cikke ekként rendelkezik:

„A 9. cikk (1) bekezdésében említett jóváírás bármilyen késedelme esetén az érintett tagállam kamat fizetésére köteles, amelynek mértéke megegyezik az érintett tagállam tőkepiacán a lejárat napján a rövid távú pénzügyi befektetésekre irányadó kamatlábbal, növelve 2 százalékponttal. A kamatláb a késedelem minden hónapjára 0,25 százalékponttal emelkedik. Az így megemelt kamatláb a késedelem teljes időszakára alkalmazandó."

*Az időtartamok, időpontok és határidők számítására vonatkozó szabályozás*

29 Eltérő rendelkezések hiányában az 1182/71 rendelet határozza meg a Tanács és a Bizottság aktusaiban rögzített időtartamokra, időpontokra és határidőkre vonatkozó általános szabályokat. A Kódexben és a végrehajtási rendeletben szereplő eltérő rendelkezések hiányában a jelen esetben az 1182/71 rendelet rendelkezései alkalmazandók.

**A pert megelőző eljárás**

30 A Bizottság szolgálatai 1994. január 10-én és 14-én vizsgálatot tartottak Hollandiában, a rotterdami kerületi vámhivatalban a közösségi árutovábbítási rendszer körében alkalmazott eljárásokra vonatkozóan.

31 A Bizottság 1994. június 6-i levelével megküldte a vizsgálati jelentést a holland hatóságoknak, és felhívta figyelmüket arra a tényre, hogy a végrehajtási rendelet 379. cikkének (2) bekezdése és az ennek megfelelő korábban hatályos rendelkezések

értelmében a Közösség behozatalból származó saját forrásainak nyilvántartásában, és így annak rendelkezésre bocsátásában késedelmet állapítottak meg.

32 A Bizottság e tekintetben kiemeli, hogy a végrehajtási rendelet 379. cikkének (1) bekezdése alapján a T1 okmánynak a vámhatóságok általi kiállítása és a főkötelezettnek az okmány lezárásnak elmulasztásáról történő értesítése között legfeljebb 11. hónap telhet el. Ehhez hozzáadva a rendelet 379. cikkének (2) bekezdésében meghatározott három hónapot, a Bizottság ellenőreinek a T1 okmány kiállítása és a szóban forgó vámnak a vámhatóságok általi kötelező beszedése közötti időre összesen 14 hónap állt rendelkezésére abban az esetben, ha az okmány lezárása elmaradt. Márpedig a vizsgálati jelentés szerint a rotterdami kerületi vámhivatal nem tartotta be a fenti határidőt, mivel a vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a le nem zárt okmányok nagy része több mint 14 hónapos volt.

33 1995. február 24-i levelükkel a holland hatóságok vitatták a vonatkozó rendelkezéseknek a Bizottság által képviselt értelmezését, amely intézmény 1995. április 28-i levelével tudatta a holland hatóságokkal, hogy kifogásait fenntartja.

34 Ugyanezen levélben a Bizottság hangsúlyozta, hogy az alkalmazandó közösségi szabályozás a tagállamoknak nem hagy mozgásteret a fent említett 14 hónapos határidő meghosszabbítására vonatkozóan. E levélben a Bizottság megismétli az 1991. január 1-je és 1995. december 31-e közötti időszak alatt késedelmesen lezárt T1 okmányokra vonatkozó adatok átadása iránt korábban megfogalmazott kérését.

35 1995. augusztus 30-i válaszukban a holland hatóságok megküldték a kért tájékoztatást a Bizottság részére. E tájékoztatás alapján a Bizottság szolgálatai

kiszámították az 1552/89 rendelet 11. cikke alapján fizetendő kamatot. Ennek során abból a feltételezésből indultak ki, hogy a végrehajtási rendelet 379. cikkének (2) bekezdésében foglalt értesítés elküldésére a szóban forgó T1 okmány nyilvántartásba vételét követő 11. hónap utolsó napján került sor, így a megfelelő vámtartozás könyvelésbe vételének legkésőbb e nyilvántartásba vételt követő 14. hónap végén kellett volna megtörténnie.

36 A számítások részleteit tartalmazó, 1996. december 17-i levelében a Bizottság felszólította a holland hatóságokat, hogy részére a követelés közlésétől számított második hónap utolsó munkanapja, azaz 1997. február 23-a előtt 5 323 395,06 NLG késedelmi kamatot fizessen meg.

37 1997. október 1-jei levelükben a holland hatóságok értesítették a Bizottságot, hogy a követelésnek nem tesznek eleget. A hatóságok e tekintetben utaltak korábban előadott álláspontjukra, és kifogásolták, hogy a Bizottság nem válaszolt az 1995. augusztus 30-i levelükben előadott érveikre.

38 1999. február 18-i levelében a Bizottság felszólítást küldött a holland hatóságok részére, amelyre azok 1999. április 22-én válaszoltak.

39 2000. február 2-án a Bizottság indokolással ellátott véleményt bocsátott ki, amelyre a holland hatóságok 2000. március 28-i levelükben válaszoltak.

40 Mivel a fenti választ nem tartotta kielégítőnek, a Bizottság a jelen kereset benyújtása mellett döntött.

## A keresetről

41 A Bizottság első kifogását az 1994. január 1-je óta hatályban lévő végrehajtási rendelet 379. cikke (2) bekezdésének és az 1991. január 1-je és 1993. december 31-e között hatályban lévő vonatkozó rendelkezések, azaz az 1062/87 rendelet 11a. cikke (2) bekezdése második albekezdésének, illetve az 1214/94 rendelet 49. cikke (2) bekezdése harmadik mondatának megsértésére alapítja azon okból, hogy a közösségi külső árutovábbítási eljárás késedelmes lezárása esetében 1991. január 1-je és 1995. december 31-e között a Holland Köztársaság nem intézkedett a vámtartozás kellő időben történő könyvelése és beszedése iránt.

42 Második kifogásában a Bizottság azt rója fel a holland hatóságoknak, hogy azzal, hogy nem bocsátották a Bizottság rendelkezésére a vámtartozásnak megfelelő saját forrásokat, a hatóságok megsértették az 1552/89 rendelet 2., 9. és 10. cikkét.

43 Harmadik érvét a Bizottság az 1552/89 rendelet 11. cikkének a vonatkozó késedelmi kamat fizetésének elmulasztásából eredő megsértésére alapítja.

*Az 1062/87 rendelet 11a. cikke (2) bekezdése második albekezdésének második mondatára, az 1214/94 rendelet 49. cikke (2) bekezdésének harmadik mondatára, az 1214/94 rendelet 49. cikke (2) bekezdésének harmadik mondatára és a végrehajtási rendelet 379. cikke (2) bekezdésének harmadik mondatára alapított érvről*

A felek érvei

44 A Bizottság előadja, hogy a Kódex 96. cikke, valamint a végrehajtási rendelet 356. és 379. cikke a cselekményekre kötelező időrendet állapít meg, amelynek tiszteletben

tartása a közösségi külső árutovábbítási eljárás során a főkötelezettre, valamint az indító és a rendeltetési vámhivatalra nézve kötelező, különösen akkor, ha nem mutatták be a rendeltetési vámhivatalnál az ezen eljárás keretében küldött szállítmányt az árutovábbítási nyilatkozat nyilvántartásba vétele során a megszabott határidőben.

45 A Bizottság kiemeli, hogy a fenti időrend keretében:

— a főkötelezett köteles a szóban forgó szállítmányt a T1 okmányon szereplő határidőn belül sértetlenül bemutatni a rendeltetési vámhivatalnál [a Kódex 96. cikke (1) bekezdésének a) pontja és a végrehajtási rendelet 356. cikkének (1) és (5) bekezdése],

— amennyiben a bemutatásra a fenti határidőn belül nem kerül sor, az indító vámhivatal a végrehajtási rendelet 379. cikke (1) bekezdésének megfelelően köteles a bemutatás elmaradásáról legkésőbb a közösségi árutovábbítási nyilatkozat nyilvántartásba vételének időpontját követő 11. hónap végéig tájékoztatni a főkötelezettet,

és

— az értesítés napjától számítva három hónapos határidő veszi kezdetét, amelynek során a főkötelezettnek még utoljára lehetősége van az árutovábbítási eljárás szabályszerűségére vonatkozó bizonyítékoknak az indító vámhivatalhoz történő benyújtására.

46 A végrehajtási rendelet 380. cikke szerint a bizonyítékot olyan igazolt okmány formájában kell bemutatni, amelyből kitűnik, hogy a szállítmányt bemutatták a rendeltetési vámhivatalnál, vagy azt valamely harmadik országban belföldi szabad forgalomba bocsátották. A gyakorlatban általában a T1 okmánynak a rendeltetési vámhivatal által hitelesített és a főkötelezettnek megküldött másolatát használják.

47 Ha az említett bizonyítékot e határidő végéig nem nyújtják be, a végrehajtási rendelet 379. cikkének (2) bekezdése szerint az illetékes tagállamnak meg kell tennie a szükséges lépéseket a vámok és egyéb díjak beszedése érdekében. A Bizottság úgy véli, hogy e három hónapos határidő nemcsak a főkötelezett számára kötelező, hanem azt a tagállamot is köti, amelyhez az indító vámhivatal tartozik.

48 A vámtartozás könyvelésbe vételét illetően a Bizottság arra emlékeztet, hogy a Kódex 217. cikke (1) bekezdésének megfelelően a tagállamoknak ki kell számítaniuk és be kell jegyezniük a könyvelési nyilvántartásba a vámtartozásból származó vám összegét, amint rendelkezésükre állnak a szükséges adatok. A Kódex 218. cikke a tagállamok számára kötelező könyvelésbe vétel kezdő időpontjaként azt az időpontot határozta meg, amikor az érintett tagállam a tartozás összegét „ki tudja számítani", és „meg tudja állapítani" az adós személyét. Ezt követően a könyvelésbe vételnek a Kódex 218. és 219. cikkében rögzített határidőn, azaz két – meghosszabbítás esetén legfeljebb 14 — napon belül kell megtörténnie.

49 A Bizottság megjegyzi, hogy legkésőbb a T1 okmány nyilvántartásba vétele időpontját követő 15. hónap első munkanapján – vagy ha az indító vámhivatal a lezárás elmulasztásáról korábban értesítést küldött, ezt megelőzően — az indító vámhivatal birtokában van a vámtartozásból származó vám összegének kiszámításához [a Kódex 217. cikke (1) bekezdése és 218. cikke (3) bekezdésének a) pontja] és az adós – a jelen esetben a főkötelezett — személyének azonosításához [a Kódex 218. cikke (3) bekezdésének b) pontja] szükséges adatoknak.

50 Az említett Kódex 218. és 219. cikkének megfelelően a tartozást két napon belül kell könyvelni, amely határidő bizonyos körülmények mellett legfeljebb tizennégy napra meghosszabbítható. Ennélfogva az érintett tagállamnak legkésőbb a végrehajtási rendelet 379. cikkének (1) bekezdésében foglalt értesítés megküldését követő negyedik hónap harmadik, illetve tizenötödik napján kell intézkednie a vámtartozás könyvelésbe vétele iránt.

51 Következésképpen a határidőnek a Kódex 219. cikke alapján történő esetleges meghosszabbításától eltekintve a tagállam nem rendelkezik mérlegelési jogkörrel annak eldöntésére, hogy mikor kell intézkednie a vámtartozás könyvelésbe vétele iránt. Másfelől a Kódex 221. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik, hogy a tartozás összegének az adóssal való közlésével a tagállam köteles a könyvelésbe vételt követően haladéktalanul intézkedni a beszedés iránt. Ugyanis logikusan gondolkodva a könyvelésbe vételt azonnal követi a beszedés, még akkor is, ha a végrehajtási rendelet 379. cikkének (2) bekezdése kifejezetten nem mondja ki, hogy e műveletnek késedelem nélkül kell megtörténnie.

52 A Holland Királyság vitatja azt az álláspontot, miszerint a végrehajtási rendelet 379. cikke (2) bekezdésének és a Kódex 218. cikke (3) bekezdésének együttes alkalmazásából az következik, hogy a tagállamnak a fizetendő vámot a lezárás elmulasztásáról szóló értesítés megküldésétől számított három hónapos határidő lejártát követő két napon belül kell könyvelésbe vennie. Véleménye szerint a rendelet 379. cikke (2) bekezdésében foglalt három hónapos határidő eljárási és nem anyagi jogi határidő. A Bizottság ezzel szemben képviselt álláspontja ellentétes magával a szóban forgó rendelkezések megfogalmazásával, nem tartja tiszteletben a jogosultak jogait, és megoldhatatlan gyakorlati nehézségekbe ütközik.

53 Az alperes kormány először is az érintett rendelkezések megfogalmazását illetően megjegyzi, hogy a Kódex 218. cikkének (3) bekezdése szerint a kétnapos határidő csak akkor kezdődik, amikor a vámhatóság „a szóban forgó vámösszeget ki tudja számítani, és meg tudja állapítani az adós személyét", amely kitétel többre utal annál,

hogy a szóban forgó adatok pusztán rendelkezésére állnak. Álláspontja szerint ugyan a gyakorlatban a könyvelésbe vételre közvetlenül a három hónapos határidő leteltét követően is sor kerülhet, ebből azonban nem vezethető le, hogy e határidő lejártát kell az e rendelkezésben foglalt kétnapos határidő kezdő időpontjának tekinteni.

54 A végrehajtási rendelet 379. cikke (2) bekezdésének harmadik mondata is kizárólag arról rendelkezik, hogy a „tagállam megteszi a szükséges lépéseket a vámok [...] beszedése érdekében". E kitétel nem bír ugyanazzal a jelentéssel, mint a Kódex 218. cikkének (3) bekezdésében található a „vámhatóság [...] könyvelésbe [veszi]" fordulat. Az érintett két rendelkezésnek mások a címzettjei, és így az utóbbi rendelkezésben foglalt határidőt nem lehet a végrehajtási rendelet 379. cikkének (2) bekezdésére alkalmazni.

55 Másodszor a jogosultak jogainak tiszteletben tartásával szemben támasztott követelményeket illetően az alperes kormány előadja, hogy a végrehajtási rendelet 379. cikkéből következően a vámhatóság csak a három hónapos határidő lejártakor, vagy ha az erre vonatkozó bizonyítékokat benyújtották, adott esetben korábban dönthet arról, hogy a közösségi árutovábbítási eljárás szabályszerűen befejeződött-e, sor került-e esetleges szabálytalanságokra, keletkezett-e vámtartozás, vagy sem, és melyik tagállam illetékes ennek beszedésére. Másképp mondva csak a főkötelezett által benyújtott bizonyító erejű adatok megvizsgálását követően állnak a vámhatóság rendelkezésére a vámtartozás kiszámítása és könyvelése érdekében a Kódex 217. cikke szerinti „szükséges adatok". Azon álláspont, miszerint a döntést két napon belül kell meghozni, beleértve a vám összegének kiszámítását, nincs tekintettel az alapos vizsgálathoz fűződő követelményekre, és így sérti a jogosultak jogait.

56 A holland kormány ehhez hozzáfűzi, hogy a főkötelezett számára elfogadhatatlan teherrel járna az olyan rendszer, amelyben a vámhatóság köteles lenne intézkedni a

vámtartozás azonnali könyvelésbe vétele iránt csak azért, hogy ezt követően az összeget visszatérítse, ha az adott esetben a főkötelezett mégis benyújtotta az árutovábbítás szabályszerű lezárására vonatkozó bizonyítékokat. E teher annál is inkább elfogadhatatlan lenne, mivel az esetek túlnyomó többségében nem a főkötelezett, hanem a rendeltetési vámhivatal szervei vagy a szállítmány címzettje felelős az árutovábbítás vélelmezett szabálytalanságaiért.

57 Harmadszor pedig a szóban forgó határidők betartásának lehetetlen voltát illetően a holland kormány előadja, hogy az eljárás lezárása körülményes folyamat, és két napon belül nem lehetséges az összes iratra kiterjedően valamennyi bizonyító erejű adat megvizsgálása, hogy ezt követően a vám kötelezettjét és a „vámösszeget" meghatározzák. A gyakorlatban különböző jellegű iratok benyújtására kerül sor. Két nap alatt tehát nem lehetséges a vámtartozás keletkezésének megállapítása, szükség esetén az ügy iratainak az illetékes tagállam részére történő továbbítása, az adós személyének megállapítása, a „vámtartozásból származó vámösszeg" kiszámítása, és végül a fizetési felhívás elküldése.

A Bíróság álláspontja

58 Mindenekelőtt ki kell emelni, hogy a holland kormány nem vitatja a Bizottságnak a közösségi külső árutovábbítási eljárás keretében elkövetett szabálytalanságok következtében keletkezett vámtartozásra vonatkozó tényállításait, amely vámtartozásokra vonatkozóan a jelen keresetben érintett, vagyis 1991. január 1-jétől 1995. december 31-ig tartó időszak során a végrehajtási rendelet 379. cikke (2) bekezdésének harmadik mondatában és az ennek megfelelő korábban hatályos rendelkezésekben említett három hónapos határidő lejártát követő, a Kódex 218. cikkében fogalt kétnapos határidőn belül a holland vámhatóságok nem indítottak eljárást a beszedés iránt. Mindazonáltal a Bizottsággal ellentétben e kormány úgy véli, hogy a beszedési eljárásnak több hónappal a három hónapos határidő lejártát követően történő megindításával nem hagyta figyelmen kívül a közösségi vámjogból eredő kötelezettségeit.

59 E tekintetben ki kell emelni, hogy a végrehajtási rendelet 379. cikkének (1) bekezdése értelmében, amennyiben a szállítmányt nem mutatták be a rendeltetési vámhivatalnál, és az elkövetett jogsértés vagy szabálytalanság helye nem állapítható meg, az indító vámhivatal erről a lehető leghamarabb, de minden esetben a közösségi árutovábbítási nyilatkozat nyilvántartásba vételének időpontjától számított tizenegyedik hónap végéig tájékoztatja a főkötelezettet.

60 Ugyan a C-112/01. sz. SPKR-ügyben 2002. november 14-én hozott ítéletének (EBHT 2002., I-10655. o.) 40. pontjában a Bíróság kimondta, hogy a 11 hónapos határidő elmulasztása önmagában nem képezi akadályát a vámteher főkötelezettől történő beszedésének, az ítélet 34. pontjában szintén kiemelte, hogy ez a határidő a közigazgatási hatóságokra vonatkozik, és célja a Közösség saját forrásainak késedelem nélküli rendelkezésre bocsátása érdekében a vámtartozás beszedésére vonatkozó rendelkezéseknek e hatóságok általi gondos és egységes alkalmazása. Ezért, amint azt egyébként a holland kormány is elismeri, a 11 hónapos határidő betartása, amely a vámtartozás követelésére vonatkozóan nem jár következményekkel, a tagállamok számára a Közösség saját forrásainak rendelkezésre bocsátásával kapcsolatos közösségi kötelezettségek tekintetében kötelező jelleggel bír.

61 Ezenkívül a végrehajtási rendelet 379. cikke (2) bekezdésének megfelelően az e cikk (1) bekezdése szerinti értesítésben meg kell jelölni azt a határidőt, amelyen belül az eljárás szabályszerűségének vagy a jogsértés vagy szabálytalanság tényleges elkövetési helyét a vámhatóság számára hitelt érdemlően igazoló bizonyítékokat az indító vámhivatalhoz be kell nyújtani. Ez a határidő a fenti cikk (1) bekezdésben említett értesítés időpontjától számított három hónap. Ha az említett bizonyítékot e határidő lejártáig nem nyújtják be, az illetékes tagállam „megteszi a szükséges lépéseket a vámok és egyéb díjak beszedése érdekében".

62 A C-300/03. sz. Honeywell Aerospace ügyben 2005. január 20-án hozott ítéletének (EBHT 2005., I-689. o.) 24. és 25. pontjában a Bíróság kimondta magából a végrehajtási rendelet 378. cikke (1) bekezdésének és 379. cikke (2) bekezdésének a szövegéből következik, hogy a főkötelezett részére az indító vámhivatal által a kért

bizonyítékok bemutatására szabott határidőről küldött értesítés kötelező jellegű, és meg kell előznie a vámtartozás beszedését. Ez a határidő a főkötelezett érdekeit szolgálja azzal, hogy számára három hónapot biztosít arra, hogy adott esetben az árutovábbítási eljárás szabályszerűségét vagy a jogsértés, illetve szabálytalanság tényleges elkövetési helyét bizonyítsa. Ezért a tagállam, amelyhez az indító vámhivatal tartozik, csak akkor szedheti be az importvámokat, ha a főkötelezettet tájékoztatta arról, hogy három hónapos határidőn belül benyújthatja a kért bizonyítékokat, és azokat e határidőn belül nem nyújtották be.

63 A fenti megfontolásokból következően abban az esetben, ha mint a jelen eljárásban is, a per tárgyát képező szállítmányt a rendeltetési vámhivatalnál nem mutatták be, és a jogsértés vagy szabálytalanság helye nem állapítható meg, az indító vámhivatal a Közösség saját forrásainak késedelem nélküli rendelkezésre bocsátása érdekében köteles erről a lehető leghamarabb, de minden esetben a közösségi árutovábbítási nyilatkozat nyilvántartásba vételének időpontjától számított 11. hónap végéig tájékoztatni a főkötelezettet. Az értesítésben jelezni kell, hogy az érdekeltnek három hónapos határidő áll rendelkezésre, amelyen belül az eljárás szabályszerűségének vagy a jogsértés vagy szabálytalanság tényleges elkövetési helyét a vámhatóság számára hitelt érdemlően igazoló bizonyítékok benyújthatók az indító vámhivatalhoz. Ha e bizonyítékokat a határidő végéig nem nyújtják be, az illetékes tagállam „megteszi a szükséges lépéseket" a vámtartozás „beszedése érdekében".

64 Ebben az összefüggésben rendelkezik a Kódex 217. cikkének (1) bekezdése akként, hogy amint „rendelkezésére állnak a szükséges adatok", a vámhatóságnak „ki kell számítania" minden egyes vámtartozásból származó behozatali vagy kiviteli vám összegét, és „be kell jegyeznie a könyvelési nyilvántartásba".

65 A Kódex 218. cikkének (3) bekezdése szerint „az adott vámösszeget attól a naptól számított két napon belül kell könyvelésbe venni", amikor a vámhatóság a szóban forgó vámösszeget „ki tudja számítani, és meg tudja állapítani az adós személyét". A Kódex 219. cikke lehetővé teszi a határidő legfeljebb 14 napra történő meghosz-

szabbítását a tagállamok közigazgatásának szervezetével kapcsolatos okok miatt, vagy ha különleges körülmények akadályozzák a vámhatóságot az említett határidők betartásában. A Kódex 221. cikkének (1) bekezdése értelmében a vámösszeget közölni kell az adóssal, „amint annak könyvelésbe vétele megtörtént".

66 A jelen eljárásban a Bizottság lényegében azt kifogásolja, hogy a holland vámhatóságok a végrehajtási rendelet 379. cikkének (2) bekezdésében foglalt három hónapos határidő lejártát követő két napon belül nem indítottak eljárást a vámtartozás beszedése iránt. A Bizottság pontosabban azt kifogásolja, hogy a vámhatóságok nem intézkedtek a Kódex 218. cikkének (3) bekezdése értelmében sem a megfelelő vámösszeg könyvelésbe vétele iránt, sem az összegnek az adóssal a Kódex 221. cikke (1) bekezdése alapján történő közlése iránt.

67 A holland kormány előadja, hogy a tagállamok nem kötelesek közvetlenül a végrehajtási rendelet 379. cikkének (1) bekezdésében foglalt tizenegy hónapos határidő lejártától számított három hónapos határidő leteltét követően intézkedni a vámtartozás beszedése iránt. A holland kormány szerint e határidőt nem lehet anyagi jogi határidőként értelmezni.

68 Ezt az álláspontot el kell utasítani.

69 Amint azt a Bizottság joggal megjegyzi, magából a végrehajtási rendelet 379. cikke (2) bekezdésének harmadik mondatában foglaltakból következik, hogy a tagállamok az ott szereplő három hónapos határidő lejártát követően kötelesek megindítani az eljárást a beszedés iránt. Ezen értelmezés szintén szükségszerű annak biztosításához, hogy a vámtartozás beszedésére vonatkozó rendelkezéseket e hatóságok gondosan és egységesen alkalmazzák a Közösség saját forrásainak hatékony és késedelem nélküli rendelkezésre bocsátása érdekében.

70 A fenti értelmezés a Kódex 221. cikkének (3) bekezdésével is összeegyeztethetetlen, amely cikk lehetővé teszi, hogy a fizetendő vámösszeg közlése a vámtartozás keletkezésétől számított hároméves időszak alatt megtörténjen. Ugyanis e rendelkezésnek különösen az a célja, hogy a vámtartozás összegének az adóssal történő közlésére vonatkozó maximális határidő rögzítésével biztosítsa a jogbiztonságot. A fenti rendelkezés azonban nem kérdőjelezi meg a vámhatóságoknak a Kódex és a végrehajtási rendelet rendelkezéseiből eredő, a Közösséggel szembeni kötelezettségeit, amelyek célja a Közösség saját forrásainak hatékony és késedelem nélküli rendelkezésre bocsátása érdekében a vámtartozás beszedésére vonatkozó rendelkezések gondos és egységes alkalmazásának biztosítása.

71 A Kódex 217. cikke (1) bekezdésének, 218. cikke (3) bekezdésének és 219. cikkének megfelelően a jelen ügyben is tárgyalt vámtartozásnak megfelelő összegek könyvelésbe vételére két, meghosszabbítás esetén legfeljebb 14 napon belül kell sort keríteni. Ezenkívül a Kódex 221. cikkének (1) bekezdése szerint a vámösszeget akkor kell az adóssal közölni, amikor annak könyvelésbe vétele megtörtént. E határidő attól az időponttól kezdődik, amikor a vámhatóságok számára rendelkezésre állnak a szükséges adatok, és így ki tudják számítani a vámösszeget, és meg tudják állapítani az adós személyét. Márpedig a holland kormány állításával ellentétben legkésőbb a végrehajtási rendelet 379. cikkének (2) bekezdésében foglalt három hónapos határidő lejártával pontosan ez a helyzet áll elő.

72 Először is a vámtartozás fennállását illetően ki kell emelni, hogy abban az esetben, ha ahogy a jelen ügyben is, a közösségi külső árutovábbítási eljárás alatt lévő szállítmányt az indító vámhivatal által megszabott határidőn belül a rendeltetési vámhivatalnál nem mutatták be, a vámtartozás létrejöttét vélelmezni kell, és a főkötelezettet kell annak adósának tekinteni. Ilyen esetben, és ha a jogsértés vagy a szabálytalanság helye nem állapítható meg, az indító vámhivatal köteles erről a közösségi árutovábbítási nyilatkozat nyilvántartásba vételének időpontjától számított 14. hónap végéig tájékoztatni a főkötelezettet.

73 A 379. cikk (2) bekezdése első és második mondatának megfelelően az értesítésben meg kell jelölni azt a három hónapos határidőt, amely az érdekelt rendelkezésére áll az árutovábbítási eljárás szabályszerűségének bizonyítására. A jelen ítélet 62. pontjában kifejtettek szerint az illetékes vámhivatal csak akkor intézkedhet a tartozás beszedése iránt, ha jelezte a főkötelezettnek, hogy három hónap áll rendelkezésére az árutovábbítási eljárás szabályszerűségére vonatkozó bizonyítékok benyújtására, és a bizonyítékokat e határidőn belül nem nyújtották be.

74 Azonban, amint azt a főtanácsnok indítványának 50. pontjában kiemelte, még annak feltételezése esetén is, hogy e bizonyítékokat a fenti három hónapos határidő utolsó napján nyújtották be, semmi sem enged arra következtetni, hogy a végrehajtási rendelet 380. cikkében nem kimerítően felsorolt, az eljárás szabályszerűsége megállapításának céljából bemutatott bizonyítékok értékelése a vámösszegnek a Kódex 221. cikkének (1) bekezdése alapján történő könyvelésbe vétele és annak az adóssal való közlése érdekében igazolhatná a Kódex 218. és 219. cikkétől való eltérést.

75 A vámtartozás adósának meghatározását illetően továbbá ki kell emelni, hogy a végrehajtási rendelet 379. cikke (1) bekezdésének megfelelően a fenti három hónapos határidő lejártakor a főkötelezettet kell a vámtartozás adósának tekinteni, függetlenül attól, hogy más személyek felelőssége megállapítható-e, amely eljárás a holland kormány szerint hosszabb határidőt tesz szükségessé. Közvetkezésképpen a vámhatóságok legkésőbb a szóban forgó három hónapos határidő lejártakor mindenképpen képesek azonosítani a főkötelezett személyét, valamint a vámtartozás adósát.

76 A vámösszeg meghatározását illetően pedig ki kell emelni, hogy amint azt a főtanácsnok indítványának 57–62. pontjában kifejtette, még akkor is, ha az indító vámhivataltól nem várható el, hogy a behozatali vámból eredő vámtartozásnak megfelelő vámösszeg kiszámítását minden megkezdett árutovábbítási eljárás esetén rendszeresen már az árutovábbítási nyilatkozat benyújtásakor elvégezze, amely időpontban a szóban forgó vám kiszámításához szükséges adatok e hivatal részére elvben már rendelkezésre állnak, mindazonáltal semmi sem képezi annak akadályát,

hogy e számítás megtörténjen addig, amíg a főkötelezettet az eljárás szabályszerűségére vonatkozó bizonyítékok benyújtására fennálló három hónapos határidőről értesítik, azaz legkésőbb a végrehajtási rendelet 379. cikkének (1) bekezdésében foglalt 11 hónapos határidő lejártáig.

77 Végül pedig, ami a vámtartozás beszedésére illetékes vámhivatal meghatározását illeti, a végrehajtási rendelet 378. cikkének (1) és (2) bekezdése az illetékességre vonatkozóan vélelmet állapít meg a tagállam indító vámhivatalának javára. A főkötelezett a rendelet 379. cikkének (2) bekezdésében foglalt három hónapos határidőn belül nyújthat be bizonyítékot arra vonatkozóan, hogy a jogsértést más tagállamban követték el. Amint azt a Bizottság joggal megjegyzi, semmi sem enged arra következtetni, hogy az e célból benyújtott iratok értékelése nem végezhető el a három hónapos határidő lejártát követő két – egyes, megfelelően igazolt esetekben 12 nappal meghosszabbított, így legfeljebb 14 — napos határidőn belül, még annak feltételezése esetén is, hogy a benyújtásra a három hónapos határidő utolsó napján került sor.

78 A fenti megfontolások összességéből az következik, hogy el kell utasítani a holland kormány azon érvét, miszerint a három hónapos határidő pusztán tájékoztató jellegű, és e határidő lejártakor nem kötelező a beszedés iránti eljárás megindítása, mivel az illetékes vámhivatal számára fizikailag lehetetlen e határidő lejártakor a vámtartozás beszedésére irányuló eljárás azonnali megindítása.

79 Végezetül a holland kormány állításával ellentétben nem jelent aránytalan terhet a főkötelezett számára a vámtartozásnak a főkötelezettel közvetlenül a három hónapos határidő lejárta után történő közlése. Ugyanis ha a későbbiekben úgy alakul, hogy a közösségi árutovábbítási eljárás szabályszerűen és a megállapított határidőn belül vagy késedelmesen ugyan, de egyéb szabálytanság nélkül zajlott le, a főkötelezett

kérheti a fizetett összegek visszatérítését, amelyet a Kódex elfogadásától kezdve a 236. cikk (1) bekezdése kifejezetten biztosít, feltéve ha a Kódex 204. cikkének (1) bekezdése és a végrehajtási rendelet 859. cikke együttes alkalmazásával megállapítják, hogy e mulasztások nincsenek tényleges hatással a szóban forgó vámeljárás helyes lefolytatására.

80 Következésképpen az első kifogást megalapozottnak kell tekinteni, mind a Kódex és a végrehajtási rendelet rendelkezései, mind a jelen keresetben érintett időszakra korábban alkalmazandó, azokkal lényegében azonos szabályozás tekintetében.

*Az 1552/89 rendelet 2., 9., és 10. cikkének megsértésére alapított kifogásról*

A felek érvei

81 A Bizottság szerint e kifogás az első kifogásban említett jogsértés elkerülhetetlen következménye. Az 1552/89 rendelet 9. és 10. cikke rögzíti azt a határidőt, amelyen belül a rendelet 2. cikke alapján meghatározott saját forrásokat a tagállamnak a Bizottság rendelkezésére kell bocsátania a Bizottság nevében nyitott számlán való jóváírás útján.

82 A Bizottság e tekintetben megjegyzi, hogy az 1552/89 rendelet 2. cikkének értelmében a Közösség saját forrásai feletti jogosultságát akkor állapítják meg, amikor a szóban forgó adóst az érintett tagállam tájékoztatja a fizetendő összegről, amely tájékoztatás elvben akkor történik, amikor a kötelezett személye ismert és a vámösszeg az illetékes államigazgatási szervek által kiszámítható. Itt a Kódex 217. cikkében a vámtartozás könyvelésbe vételére vonatkozóan meghatározott

feltételekkel azonos feltételekről van szó, bár a Kódex e rendelkezése nem „megállapítást", hanem „könyvelésbe vételt" említ. A könyvelésbe vétellel ugyanis egy vámtartozás fennállásának megállapítására kerül sor, amely, mivel részben a saját forrásokat érinti, az 1552/89 rendelet alkalmazását vonja maga után.

83 A vámtartozás könyvelésbe vétele így automatikusan a megfelelő saját források megállapításával is jár. Ily módon a késedelmes könyvelésbe vétel késedelmes megállapítást is eredményez, amely elkerülhetetlenül a rendelkezésre bocsátás késedelmét is okozza. Mivel a szóban forgó saját forrásokat ok nélkül késedelmesen állapította meg, a Holland Királyság indokolatlanul késleltette e saját forrásoknak a Bizottság részére történő rendelkezésre bocsátását is.

84 A Holland Királyság előadja, hogy a vámtartozás késedelmes könyvelésbe vétele hiányában nem lehet szó a saját források Bizottság részére történő késedelmes rendelkezésre bocsátásáról sem. A három hónapos határidő végeztével nem vált minden adat ismertté, és így nem állhat fenn a Kódex 218. cikke szerinti könyvelésbe vételre vonatkozó kötelezettség, és ennek megfelelően a kötelezett értesítésének kötelezettsége sem. Így nem lehet szó a saját forrásokhoz fűződő jogosultságoknak az 1552/89 rendelet 2. cikke szerinti keletkezéséről sem abban az értelemben, hogy az 1552/89 rendelet 10. cikke alapján a három hónapos határidő lejárát követő két napon belül semmit sem kell a Bizottság rendelkezésére bocsátani.

A Bíróság álláspontja

85 A megfelelő vámösszegnek a Kódex 221. cikke (1) bekezdésének és 218. cikke (3) bekezdésének figyelmen kívül hagyásával történő olyan késedelmes közlése, mint

amilyen az első kifogás megvizsgálásából következik, szükségszerűen feltételezi a Közösség saját forrásaihoz fűződő jogosultságainak az 1552/89 rendelet 2. cikke szerinti megállapításában bekövetkező késedelmet. Ugyanis e rendelkezésnek megfelelően az adott jogosultságokat akkor állapítják meg, „amikor" a fizetendő összeget az illetékes hatóság közli a kötelezettel, amely közlésre a vonatkozó valamennyi közösségi rendelkezés – a jelen esetben a Kódex és a végrehajtási rendelet — tiszteletben tartása mellett akkor kerül sor, ha a kötelezett személye ismert, és a vámösszeg az illetékes államigazgatási szervek által kiszámítható.

86 Az 1552/89 rendelet 9. cikkének (1) bekezdése alapján a saját forrásokat valamennyi tagállam a 10. cikkben meghatározott részletes szabályok szerint a Bizottság nevében a tagállam kincstáránál vagy az általa kijelölt szervezetnél e célból nyitott számlán írja jóvá. A 10. cikk (1) bekezdésének első mondata értelmében a 2. cikk szerint megállapított jogosultságokat a jelen bekezdés b) pontjának figyelembevételével legkésőbb a jogosultság megállapításának hónapját követő második hónap 19. napját követő első munkanapon kell a könyvelésbe bejegyezni.

87 Ki kell emelni, hogy a Holland Királyság nem vitatja a megfelelő saját források összegét, amelyet a Bizottság álláspontja szerint a vámtartozás beszedésére irányuló eljárás végrehajtásában bekövetkező késedelem következtében a Bizottság nevében a tagállam kincstáránál vagy az általa kijelölt szervezetnél e célból nyitott számlán késedelmesen írtak jóvá.

88 Ilyen körülmények mellett a második kifogás szintén megalapozott.

*Az 1552/89 rendelet 11. cikkének megsértésére alapított kifogásról*

A felek érvei

89 A Bizottság szerint azzal, hogy a Holland Királyság a szóban forgó időszak alatt elmulasztotta a Bizottság rendelkezésére bocsátani a fizetendő tőkeösszegnek megfelelő késedelmi kamatot, sérült az 1552/89 rendelet 11. cikke is, amely szerint a tagállamok által a Bizottság javára a késedelmesen teljesített könyvelésbe vétel után késedelmi kamat fizetendő.

90 A Holland Királyság szerint a saját forrásoknak a Kódex vagy a végrehajtási rendelet szerinti vámtartozás késedelmes könyvelésbe vételéből származó késedelmes rendelkezésre bocsátása hiányában az 1552/89. rendelet 11. cikke alapján nem fizetendő kamat.

A Bíróság álláspontja

91 Az 1552/89 rendelet 11. cikke értelmében a rendelet 9. cikkének (1) bekezdése szerinti könyvelésbe vételben bekövetkezett bármely késedelem esetén az érintett tagállam a késedelem teljes időszakára vonatkozóan kamat fizetésére köteles. A kamat arra tekintet nélkül követelhető, hogy a forrásoknak a Bizottság számláján történő jóváírásában bekövetkező késedelemre milyen okból került sor (lásd különösen a C-96/89. sz., Bizottság kontra Hollandia ügyben 1991. május 16-án hozott ítélet [EBHT 1991., I-2461. o.] 38. pontját és a C-363/00. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2003. június 12-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-5767. o.] 44. pontját).

92 Következésképpen a saját forrásoknak a Bizottság részére történő késedelmes jóváírása az 1552/89 rendelet 11. cikkének megfelelően késedelmi kamathoz való jogot keletkeztet, amelynek a Holland Királyság sem az összegét, sem teljesítésének elmulasztását nem vitatja.

93 Ezért a harmadik kifogás szintén megalapozott.

94 A fenti megfontolások összességére tekintettel meg kell állapítani, hogy mivel 1991. január 1-je és 1995. december 31-e között:

— legkésőbb az 1854/89/EGK tanácsi rendelet 3. cikke (3) bekezdésében, 6. cikke (1) bekezdésében, illetve a Kódex 218. cikke (3) bekezdésében és 221. cikkének (1) bekezdésében rögzített határidőt követő három napon belül, vagy az 1182/71/EGK rendeletből következő későbbi időpontban nem intézkedett a vámtartozás és egyéb vámok könyvelésbe vétele és beszedése iránt azokban az esetekben, amikor a külső árutovábbítási eljárás főkötelezettje nem nyújtotta be a szóban forgó árutovábbítási eljárás szabályszerűségére vonatkozó bizonyítékot az indító vámhivatal által kibocsátott azon értesítés közlését követő három hónapon belül, miszerint a szállítmányt a rendeltetési vámhivatalnál nem időben mutatták be,

— nem bocsátotta kellő időben a Közösség rendelkezésre a megfelelő saját forrásokat, és

— megtagadta az ezzel kapcsolatos késedelmi kamat fizetését,

a Holland Királyság nem teljesítette az 1062/87 rendelet 11.a cikke (2) bekezdése második albekezdésének második mondatából, az 1214/92 rendelet 49. cikke (2) bekezdésének harmadik mondatából és a 2454/93 rendelet 379. cikke (2) bekezdésének harmadik mondatából, valamint az 1552/89 rendelet 2., 9., 10. és 11. cikkéből eredő kötelezettségeit.

## A költségekről

95 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a Holland Királyság pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

**1) Mivel 1991. január 1-je és 1995. december 31-e között**

— **legkésőbb a vámtartozásból származó behozatali vagy kiviteli vámok összegének könyvelésbe vételéről és a megfizetésének feltételeiről szóló, 1989. június 14-i 1854/89/EGK tanácsi rendelet 3. cikke (3) bekezdésében, 6. cikke (1) bekezdésében, illetve a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet 218. cikke (3) bekezdésében és 221. cikkének (1) bekezdésében rögzített határidőt követő három napon belül, vagy az időtartamokra, időpontokra és határidőkre vonatkozó szabályok meghatározásáról szóló, 1971. június 3-i 1182/71/EGK, Euratom tanácsi rendeletből következő későbbi időpontban nem intézkedett a vámtartozás és egyéb vámok könyvelésbe vétele és**

**beszedése iránt, amikor a külső árutovábbítási eljárás főkötelezettje nem nyújtotta be a szóban forgó árutovábbítási eljárás szabályszerűségére vonatkozó bizonyítékot az indító vámhivatal által kibocsátott azon értesítés közlését követő három hónapon belül, miszerint a szállítmányt a rendeltetési vámhivatalnál nem időben mutatták be,**

— **nem bocsátotta kellő időben a Közösség rendelkezésre a megfelelő saját forrásokat, és**

— **megtagadta az ezzel kapcsolatos késedelmi kamat fizetését,**

**a Holland Királyság nem teljesítette az 1992. szeptember 2-i 2560/92/EGK bizottsági rendelettel módosított, a közösségi árutovábbítási eljárás végrehajtási rendelkezéseiről, valamint egyszerűsítő intézkedéseiről szóló, 1987. március 27-i 1062/87/EGK bizottsági rendelet 11a. cikke (2) bekezdése második albekezdésének második mondatából, az 1992. december 21-i 3712/92/EGK bizottsági rendelettel módosított, a közösségi árutovábbítási eljárás végrehajtási rendelkezéseiről, valamint könnyítő intézkedéseiről szóló, 1992. április 21-i 1214/92/EGK bizottsági rendelet 49. cikke (2) bekezdésének harmadik mondatából és a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló, 1993. július 2-i 2454/93/EGK bizottsági rendelet 379. cikke (2) bekezdésének harmadik mondatából, valamint a Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló, 1988. június 24-i 88/376/EGK, Euratom tanácsi határozatának végrehajtásáról szóló, 1989. május 29-i 1552/89/EGK, Euratom tanácsi rendelet 2., 9., 10., és 11. cikkéből eredő kötelezettségeit.**

2) **A Bíróság a Holland Királyságot kötelezi a költségek viselésére.**

Aláírások